

2. Проф., д-р І.Огієнко. Наука про рідномовні обов'язки. – Жовква, 1936. – С. 62.
3. Огієнко І. Нариси з історії української мови: Система українського правопису. Популярно-науковий курс з історичним освітленням. – Варшава, 1927. – С. 120, 180-182.
4. Топіха В., Голубева М. / Іван Огієнко про мовні взаємовпливи / Велетень науки: Матеріали Всеукраїнських науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини Івана Огієнка / За ред. А.А. Марушкевич.- К.: Четверта хвиля, 1996.- С. 90.
5. Огієнко І. Наука про слово // Віра й культура. – 1963. - №5. – С. 6.
6. Углярєнко Л. Творче впровадження духовних надбань І.Огієнка в процесі формування світогляду учнівської молоді / Велетень науки: Матеріали Всеукраїнських науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини Івана Огієнка / За ред. А.А. Марушкевич. – К.: Четверта хвиля, 1996. – С. 140.
7. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. – К.: Абрис, 1991. – С. 67-68.
8. Энциклопедический «Словарь» Брокгауза, полутом, 14. – С. 741.
9. Огієнко І. Про українські приголосні // Мовознавство. – 1990. - №1. - С. 68-71.
10. Український правопис - 4-те видання, виправлене й доповнене – К., 1994. – С. 17.
11. Славутич Яр. У яких словах писати Г // Мовознавство. – 1996. - №1. - С. 63-64.
12. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / За заг. ред. К. Білодіда. – К., 1969. – С. 239.
13. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – Балтимор. – С. 237-243 (Передрук із Літературної України).
14. Німчук В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури: Історія Г. // Мовознавство. - 1991. - № 2. – С. 20.
15. Про зміни й доповнення в третьому (1990р.) й четвертому (1993р.) виданнях «Українського правопису» / Що змінилося в «Українському правописі» / А.А. Бурячок. - К.: Наукова думка 1997. – С. 29-31.
16. Бурячок А. Правопис І.Огієнка в порівнянні з сучасним українським правописом / Велетень науки: матеріали Всеукраїнських науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини Івана Огієнка. - К.: Четверта хвиля / За ред. А.А. Марушкевич. - К.: 1996.-С.176-178.
17. Чукіна В.Ф., Почтаренко О.М., Почтаренко Г.С. Український правопис у таблицях, схемах, коментарях: Довідкове видання. – Л.: Лотос, 1998. – С. 43.
18. Болтівець С. І.Огієнко про лагідність і приємність мови / Велетень науки: Матеріали Всеукраїнських науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини Івана Огієнка / За ред. А.А. Марушкевич.- К.: Четверта хвиля, 1996.- С. 200.
19. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки: Рідномовний катехізис для вчителів, робітників пера, духовенства, адвокатів, учнів і широкого громадянства.- Львів, 1995. - С. 14.

Надійшла до редакції 6 червня 2006 р.

ДИСКУРСНІ СФЕРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НІМЕЦЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

О.С. Христенко

Статтю присвячено дослідженню молодіжного сленгу в сучасній Німеччині. Опис сфер функціонування молодіжного сленгу у різних типах дискурсів є головною метою даної публікації.

Процес спілкування синтезує взаємодію багатьох чинників – когнітивних, мовних та позамовних. Залучення міждисциплінарних підходів у сучасній лінгвістиці привело до розгляду дискурсу як багатовимірною, складною комунікативного явища.

Соціологічний підхід, зокрема, ставить за мету дослідження дискурсу в плані особливостей сприйняття його окремими прошарками суспільства, в тому числі і за віковими ознаками, а саме: молодіжним середовищем.

Молодіжна мова, лексика якої різниться за віком, наприклад, лексикон підлітків 11-19 років «Teenagersprache» та 20-літніх «Twensprache», включає в себе наблизений до жаргону особливий соціолект, що об'єднує молодь за родом занять (сленг).

Даний соціолект завдяки своїй «мовній ексцентричності» [Glück, Sauer 1997, 98] стає об'єктом багатьох досліджень мовознавців. За визначенням лінгвіста Г.О. Судзиловського, «сленгом є нелітературна лексика, що переважно вживається в усному мовленні, має емоційно-експресивне та фамільярне забарвлення» [Судзиловський 1973,8]. Більш повне визначення подається О.Д. Огуєм: «Сленгом називаються специфічні, притаманні окремим групам, вирази, які характеризуються експресивним словниковим складом і невимушеним, подеколи грубим добором слів» [Oguу 2003, 214]. Більш розширена дефініція подається у «Великому тлумачному словнику української мови», що визначає сленг як «розмовний варіант професіонального мовлення, жаргон» та як «жаргонні слова або вирази, що характерні для людей певних професій або соціальних прошарків» [Великий тлумачний словник 2004, 1147]. Отже, молодіжний сленг визначаємо як жаргон, який вживає стилістично занижені, ненормативні, функціонально обмежені слова чи вирази, що мають емоційно - експресивне навантаження і використовуються молоддю у повсякденному спілкуванні.

Залежно від сфери вживання сленг (і молодіжний сленг зокрема) можна поділити на дві групи:

- general slang - ті слова та вирази, що є зрозумілими кожному носію мови і часто переходять у розмовну мову: cool, bazen, reppen, pirpen, bombig u.a.m;

- маловідомий сленг, що є характерним для певного кола молодих людей, пов'язаних за родом занять (жаргон наркоманів, хакерів та ін.): werfen, fixen, der goldene Schuß, Häckse, Flame.

Останнім часом позначається тенденція до активізації вживання сленгу, у тому числі молодіжного, у різних типах дискурсів. Зокрема, використання молодіжного сленгу у літературі створює ефект мовного реалізму. «Це відбиває прагнення автора озвучувати своїх героїв тією мовою, якою вони спілкуються у реальному житті, і навіть більше того - самому творити тією мовою, яку він чує навколо себе» [Тараненко 2002, 34].

У межах літературного дискурсу у творах молодіжних авторів представлені різні типи мовленнєвих жанрів, але найчастіше трапляються:

1) інтимно - дружня бесіда як обмін новинами, а також думками і даними про враження, інтереси кожного з учасників розмови, для якої характерним є вживання лексики як позитивно-оцінного, так і негативного забарвлення:

- Das war geil. Nachmann hat ja zum Schluß nur noch abgekotzt, Alter, war der spastisch drauf. Ich sag dir.

- Das wird der Hammer, Alter.[Stuckrad-Barre 1999, 142]

- Guck dir doch, bitte, mal an, wie nuttig die inzwischen aussieht.

- Er ist ja wohl genau der Scheißer geworden, den man sich erwartet hatte[Stuckrad-Barre 1999, 170].

2) різні типи розмов, у межах яких « може реалізуватись як кооперативна, так і некооперативна стратегія спілкування»[Бацевич 2004,166]. У художніх творах, що переважно розраховані на молодь, трапляються такі види розмов, як сварки, вимоги, переконання, а також інформативні розмови, що часто перериваються авторськими ремарками:

- Ist hier jetzt Pulloverparty, du, kleiner Straßenkicker?

- Ja, genau, aber Fettsdcke mit groÑem Latinum auch im Matrosenanzug kommen auch, das ist kein Problem.

- Warte doch ich meine, du kannst hier pennen, kein Problem, die Saudoofis (ein gutes Wort, Maria) sind eh gleich weg [Stuckrad-Barre 1999,223].

Лексичний склад сучасної молодіжної мови є досить-таки строкатим, оскільки може поєднувати в собі не лише жаргон окремих соціальних груп, а й діалекти та елементи мови емігрантів. Зокрема, мова турецьких емігрантів (Kanaksprak) як один із способів самоствердження поширена і серед німецької молоді у побутовому спілкуванні:

- Hey die Blond, Knut, des war en Traum, oder?
- Die andere, die ziemlich Braune, die war geil, ey.
- Och komm, die blond war e Brett war des, e Gerdt.
- Alder konkret oberkrass.
- s ultrakrass.
- em is ultrageil, Alder, den hab isch schon gesehn letzte Jahr, hey Alder.
- Tam, ey, total tam.
- Tam tschuki, Alder [Coolhunters 2005, 81].

Індивідуальність авторської розповіді у художньому дискурсі робить звичайну оповідь близькою до щоденника. У молодіжних творах переважає насамперед емоційне «я» автора, що збігається з думками більшої частини молоді, для якої, власне, і написано твір. У романі Штукрада-Барре «Сольний альбом» міркування автора, що становлять значну частину твору, написані у формі «потоків свідомості» з використанням пейоративної лексики та міркувань з приводу окремих подій: «Mir reicht's jetzt auch, dann schimpfe ich wieder ein bißchen über die Konkursmasse Jugend» und Beamten Rock&Roll. Kein guter Schachzug. Tumult: Arsch offen, einen an der Waffel, nicht alle Tassen im Schrank, Scheiß im Kopf, den Schluß nicht geht, dumme Sau» [Stuckrad-Barre 1999, 146].

Молодіжний сленг представлений також і у театральному дискурсі, що, як і художній «використовує стилістично занижену лексику та інші елементи субстандартної мови як засіб вираження авторської розкутості та прагнення до епатажу» [Тараненко 2003, 30].

Як зазначає мовознавець Тараненко О., перші спроби використання субстандартної лексики спостерігаються у «переробці» класичних театральних творів, як – от в інсценізації Ульріха Фарсера «JuliamoreRomeo» чи у «Фаусті» Гете, переробленого молодіжним сленгом:

Der Herr: Mensch, Mephi, das nervt mich ungeheuer, dass du immer nur rummotzt!

Mephisto: Echt dtzende Chose! Versaut doch total jede geile Aktion. Wetten, dass ich Dir den Doc abluchse, Big Boss? [Девкин 1998, 114].

Faust: Das Überraschungs-Ei! Was bist du denn für ein tierischer Popper?

Mephisto: Ich bin die absolut dtzende Negativ- Power. Ich verschaff' dir 'nen echt pompösen Trip, wenn Du Bock drauf hast. Affengeile Aktion, sag ich Dir, und tierisch gut gegen Deine Depressis! [Девкин 1998, 115].

У деяких класичних п'єсах внаслідок переробки молодіжною лексикою того періоду була змінена не лише мова, а й система цінностей, що відповідала потребам молоді (наприклад, театральна постановка «Страждання юного Вертера» Хорста Шенемана). Дана переробка класичного твору завдяки зазначеним змінам одразу ж була названа критиками як «Нові страждання юного Вертера» :

«Es tütete mich immer fast gar nicht, wenn ich so einen 25-jährigen Knacker mit Jeans sah, die sich über seine verfetteten Hüften gezwängt hdtte. Das kapiert einer mit 25 schon nicht mehr» [Bonz 2003, 18].

Вживання молодіжного сленгу у кінодискурсі розпочалося з фільму «Підлітки» (1956 р.), після чого його використання набуло популярності у висвітленні проблем нового покоління.

Сучасні газети і журнали, які розраховані переважно на молодь до 16 років («Girls», «Мддchen», «Bravo», «Schekker») і проповідують культ гламуру, американської мрії, характеризуються надмірним вживанням англо-американізмів, розмовної мови та сленгу:

«Christina Aguillera steht auf dirty sex talk»[Coolhunters 2005, 225], «Bullshit,das ist nicht wahr» POP 41/96, «voll freakig wird's mit der Schlaghose» BRAVO 7/97,»der Gong zum Break! Mathe ist endlich over» FOCUS ONLINE [7].

У читацькому листі, що був опублікований у «Monster Skateboard Magazine» (№ 137, 1998 р.), німецька мова дописувача завдяки його самоідентифікації з певною групою була стилізована під американський сленг сноубордистів:

Hey MSM,

First of all ein Super Lob an Euch.Das Mag ist echt 1.Klasse,wohl das beste in whole Germany. Vor kurzem entschied ich mich, nach einjdhriger Testphase,das MSM zu abonieren.[Coolhunters 2005, 69]

Останнім часом завдяки розвитку інформаційних технологій посилюється значення Інтернет - дискурсу у спілкуванні молоді як такого, що утворюється у віртуальному просторі і є різновидом комунікації як системи повідомлень, що матеріалізується в електронному тексті за допомогою комп'ютера.

Слід зазначити, що в Інтернет- дискурсі вживається як спеціальний, так і загальноновживаний сленг. У межах нової комунікації використовуються численні графічні зображення для вираження суб'єктивного ставлення, емоцій, у вигляді смайликів, розтягнутих букв, повторюваних розділових знаків:

22.Frank-15.56

In gewisser Weise ist es clever jede Art von Kritik mit dem Vorwurf des > Ihr hated nur<abzutun.Sehr einfaches, beneidenswert unkompliziertes Weltbild.

23.Andy-16.08

blub blub blub

24.Timm-17.28

blub blub und abgesoffen!

das man immer so viel interpretieren kann.

der track definiert sich ganz einfach.tighter beat.

kritik ist cool.aber Deeuutschldnd hirt auf mit pseudo intellektuellen phrasen irgendwelche tracks zu analysieren. feier doch einfach track.

@rick

haallloo

h.e.c.k.l.a.h.&c.o.c.h.-99% Treffsicherheit

-deutsche parade waffe-Flexrap

-----GUNZ auf dem cover!!! [Coolhunters 2005,169].

Зважаючи на те, що сучасне покоління у спілкуванні широко використовує засоби сучасного зв'язку, воно дістало назву «генерація мультимедіа», в той час як їх попередників називали «генерацією Гутенберга».

Отже, молодіжний сленг як засіб спілкування сучасного покоління вживається у різних типах дискурсів, що дозволяє визнати його існування як цілісне явище, що має значну сферу поширення.

Залежно від сфери вживання у сленгові можуть домінувати діалекти, жаргон соціальних груп, лексика іншомовного походження.

Оцінка лексичного складу молодіжного сленгу є неоднозначною. Частина дослідників, таких, як Кюшлер, Шьонфельд, враховуючи вульгаризацію частини мови молоді, розглядає її як «Fdkaliensprache», жаргон, що принижує достойнішу частину молоді[9]. Однак не можна заперечувати і позитивне значення молодіжного сленгу, який є

результатом динамічного розвитку мови і складовою частиною мовної картини світу нового покоління Німеччини.

SUMMARY

The article deals with investigation of the youth slang in modern Germany. The description of the youth slang and its functioning in different types of discourses is the main goal of this publication.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики.- К.: Академія, 2004. – 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Категорії комунікативної лінгвістики: спроба визначення //Мовознавство.- № 6.- 2003.- С. 25-32.
3. Bonz J.Popkulturtheorie.-Mainz.:Ventil Verlag,1.Aufl.,2003.-137 S.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / За ред. Т.В. Бусел.- К.: Перун, 2004. - 1440 с.
5. Glsck H.,Sauer W. Gegenwartsdeutsch.-Stuttgart,1997.- 197 S.
6. Девкин В.Д.Занимательная лексикология.-М.:Владос,1998.-312с.
7. Lexikon der Jugendsprache. – 2004.- URL: <http://www.du.nw.schule.de/geds/fachbereiche/deutsch/dejsp.htm>.-40k
8. Огуц О.Д.Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache.-Winnyts'a.:Nowa Knyha.-2003.- 416 S.
9. Schlobi'sLinguist.Corner.-2002.-URL:<http://www.fbbs.uni-hannover.de/sdes/schlobi/jugend-14k>.
10. Судзиловский Г.А. Сленг – что это такое? – М.: Изд. мин. обороны, 1973.- 180 с.
11. Тараненко О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови //Мовознавство. - 2002. - № 4-5. - С. 33-40.
12. Тараненко О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови //Мовознавство. - 2003. - № 1. - С. 23-41.

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

- 1 Stuckrad-Barre. Soloalbum. Roman.-Клн.:Kiwi Verlag,1999.-216 S.
- 2 Coolhunters. Jugendkulturen zwischen Medien und Markt / hgb.von Neumann Kl., Richard B. -Frankfurt am Main.:Suhrkamp Verlag, 2005.-227 S.

Надійшла до редакції 6 червня 2006 р.

ОКАЗІОНАЛЬНИЙ ТА УЗУАЛЬНИЙ ТИПИ КОНОТАЦІЇ КВАЗІТЕРМІНІВ У ТЕКСТАХ КОМЕРЦІЙНОЇ РЕКЛАМИ

О.П. Михайлович-Гетто

Розглянуто конотативний аспект значення терміна у неспеціальному мовному оточенні. Дослідження проведено на основі рекламних текстів. Охарактеризовано найпоширеніші типи конотацій квазітерміна у рекламному повідомленні – okazionalnyj та uzualnyj.

В наш час реклама стала елементом масової культури, і більшість науковців говорить про підстави виокремлення «спеціальної» мови, яка обслуговує саме потреби цієї галузі. Активно проводяться дослідження з позицій самовираження реклами власне на лінгвістичному рівні. В межах цієї проблеми особливого значення набуває аналіз термінологічного складу лексики реклами, адже рекламні тексти залучають терміни з найрізноманітніших терміносистем.

Роботи, присвячені дослідженню «поведінки» термінологічної лексики, засвоєної тканиною рекламного тексту, мають поодинокий характер. Зокрема, Стадник Н. у своїй статті основну увагу приділяє активним семантикозмінним процесам, що відбуваються з термінами-аббревіатурами, уживаними в рекламних текстах [1]. Вивченням загальних процесів поповнення лексичного складу мови займаються